

Тим не менш, позитивною нормою цієї статті є те, що незалежно від зміни строків щодо повідомлення учасників про проведення загальних зборів чи про внесення змін до порядку денного, за виконавчим органом товариства закріплено обов'язок надати учасникам товариства можливість ознайомитися з документами та інформацією, необхідними для розгляду питань порядку денного на загальних зборах учасників.

Отже, законодавчі норми про скликання загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю в новій редакції є такими, що більш детально регламентують процедуру скликання загальних зборів учасників та носять диспозитивний характер із вказівкою на можливі способи зміни положень закону в локальних положеннях статуту товариства за рішенням всіх учасників товариства.

Список бібліографічних посилань

1. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> (дата звернення: 02.04.2019).

Одержано 05.04.2019

УДК 347.1

Катерина Олегівна СКРИННІКОВА,

старший викладач кафедри цивільного права та процесу факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук;

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3721-4462>

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Кожна людина має природне невід'ємне та непорушне право на охорону здоров'я. Відповідно до ст. 7 Основ законодавства України про охорону здоров'я, держава, згідно з Конституцією України, гарантує всім громадянам реалізацію їх прав у сфері охорони здоров'я. Держава не лише регламентує право на охорону здоров'я, а ще й гарантує нам захист такого права. Однак складно сказати що це питання є досить пріоритетним, оскільки в цій сфері до теперішнього часу не напрацьовано сталого працюючого механізму. Початок реформування покладено і в Україні проводиться медична реформа, проте вона спрямована на питання не пов'язані з відповідальністю медичних закладів за неякісні медичні послуги, і це не може не бентежити суспільство, оскільки якщо відсутній напрацьований механізм притягнення до відповідальності медичних закладів та її працівників у пацієнтів формується хибне враження не захищеності, а медичні заклади відчують в деяких випадках певну безкарність.

Дослідженням зазначеного питання неодноразово займалися науковці, зокрема такі як: С. Б. Булеца, А. А. Герц, А. В. Савицька, О. І. Смотров, І. Я. Сенюта, С. Г. Стеценко, В. Ю. Стеценко, Р. Б. Майданик, М. М. Малеїна. Однак і до тепер досить багато питань пов'язаних з цивільно-правовою відповідальністю у сфері надання медичних послуг є неповністю висвітлені.

Поняття відповідальності є одним із важливіших питань якими займається теорія права, оскільки не можна не погодитись з тим що, знання про наявність відповідальності, видів відповідальності механізму її застосування та найголовніше реальної практики притягнення медичних працівників до відповідальності є досить необхідним. Знання медичними працівниками про наявність юридичної відповідальності з одного боку буде виступати дисциплінуючим фактором, а з другого боку зменшить кількість саме безпідставних звинувачень медичних працівників. Зважаючи на те що останнім часом збільшилась кількість позовних заяв про неналежне надання медичної допомоги проблема юридичної відповідальності у сфері охорони здоров'я існує та потребує детального дослідження.

Відповідно до ст. 80 Основ законодавства України про охорону здоров'я, передбачено що особи винні у порушенні законодавства про охорону здоров'я несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законодавством. Тобто, хоча й досить стисло, але все ж таки законодавець регламентує наявність відповідальності та навіть уточнює її види. Більш детально хотілося б зупинитися на засадах цивільно-правової відповідальності.

Поняття цивільно-правової відповідальності у доктрині приватного права визначають по різному. Зокрема, з позиції «концепції вини» (найбільш усталеної та розповсюдженої концепції) О. О. Красавчиков визначав цивільно-правову відповідальність як заснований на законі цивільно-правовий (як правило майновий) вплив на винуватого правопорушника, що полягає у позбавленні його певних прав або у покладенні на нього додаткових обов'язків. І. С. Канзафарова визначає цивільно-правову відповідальність як обумовлену особливостями предмета і методу цивільно-правового регулювання систему цивільно-правових засобів, за допомогою яких з одного боку, забезпечується і гарантується захист цивільних прав та інтересів суб'єктів цивільного права, з іншого – здійснюється штрафний і виховний вплив на правопорушників [1, с. 483].

Досить влучно зазначила Я. М. Шевченко, цивільно-правова відповідальність чітко пов'язана з певним видом позитивного цивільно-правового регулювання – зобов'язальним правом. Цивільно-правова відповідальність виникає стосовно осіб, які вже перебувають у зобов'язальному, врегульованому правом правовідношенні (позитивному або правоохоронному), що передбачає їх зв'язаність суб'єктивними правами та обов'язками, і настає вона у зв'язку з неналежним виконанням цього зобов'язання [2, с. 25–26]. Тобто, у випадку притягнення медичного працівника до цивільно-правової відповідальності, першочерговим буде з'ясування наявності в нього такого зобов'язання.

Цивільно-правова відповідальність у сфері медичної діяльності – це варіант юридичної відповідальності, який виникає внаслідок порушення у галузі майнових або особистих немайнових благ громадян у сфері охорони здоров'я і який полягає переважно в необхідності відшкодування шкоди [3, с. 268–269]

Цивільно-правова відповідальність для медичних працівників має певні умови, а саме, протиправної поведінки (дії чи бездіяльності) медичного працівника та шкоди здоров'ю пацієнта і найголовніше наявність між ними прямого причинного зв'язку. Для настання цивільно-правової відповідальності за заподіяння шкоди здоров'ю, потрібно довести, що саме діями (або бездіяльністю) медичного працівника безпосередню завдано шкоди здоров'ю і така шкода була спричинена з вини заподіювача шкоди. Для звільнення від обов'язку відшкодування шкоди здоров'ю потрібно довести що шкода завдана не з вини медичного працівника.

В юридичній практиці досить проблемним видається саме трактування визначень протиправної поведінки, шкоди та причинного зв'язку між ними, оскільки в нормах законодавства хоч і існують формулювання вище зазначених умов настання відповідальності, але вони сформовані в універсальному вигляді. Чи можемо ми розглядаючи питання нанесення шкоди здоров'ю користуватися універсальними нормами? Складність і полягає в тому, що сама природа медичної діяльності є досить специфічною і дуже складно розглядаючи питання притягнення до цивільно-правової відповідальності медичного працівника, користуватися універсальними визначеннями, які застосовуються до інших не медичних послуг. Не можливо не погодитись з науковцями та практиками що медичні правовідносини також потребують свого нормативно-правового регулювання у з врахуванням специфіки медичної діяльності.

Також, не можливо залишити без уваги й сам процес притягнення до цивільно-правової відповідальності медичних працівників. Потрібно зазначити що медичні працівники здійснюють свою діяльність в медичних закладах, тобто вони перебувають у трудових відносинах з цими закладами, у випадку притягнення до цивільно-правової відповідальності медичного працівника відповідно до ч. 1 ст. 1172 Цивільного кодексу України, юридична або фізична особа відшкодовує шкоду, завдану їхнім працівником під час виконання ним своїх трудових (службових) обов'язків. Тобто, встановлення такої умови відшкодування шкоди є дисциплінуючим як для медичних працівників так і для самих закладів охорони здоров'я.

Оскільки відшкодування шкоди відбувається медичним закладом, то у цього закладу відповідно до ст. 1191 ЦК України з'являється право зворотної вимоги до винної особи, а саме особа яка відшкодувала шкоду (в даному випадку медичний заклад), завдану іншою особою (в даному випадку медичний працівник), має право зворотної вимоги (регресу) до винної особи у розмірі виплаченого відшкодування, якщо інший розмір не встановлений законом. Тобто регрес у сфері цивільно-правової відповідальності медичних організацій – це можливість медичної організації, яка відшкодувала шкоду, заподію пацієнтові

при наданні медичної допомоги, зворотної вимоги стягнення у розмірі виплаченого відшкодування з працівника цієї установи- конкретного заподіювача шкоди [3, с. 271].

Отже, в сучасних умовах реформування питання цивільно-правової відповідальності медичних працівників, розроблення нормативно-правових актів та механізмів притягнення до відповідальності є зберігає свою актуальність та потребує подальшої розробки.

Список бібліографічних посилань

1. Сучасні проблеми цивільного права та процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синегубов, В. А. Кройтор та ін. ; за ред. Ю. М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. Харків : Право, 2017. 808 с.

2. Повышение роли гражданско-правовой ответственности в охране прав и интересов граждан и организаций / отв. ред.: А. А. Собчак, Я. Н. Шевченко. Киев : Наук. думка, 1988. 213 с.

3. Стеценко С. Г., Стеценко В. Ю., Сенюта І. Я. Медичне право України : підручник. Київ : Правова єдність, 2008. 325 с.

Одержано 07.04.2019

УДК 347.23.1

Володимир Леонідович СКРИПНИК,

завідувач кафедри галузевих юридичних наук

Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського,

докторант Науково-дослідного інституту приватного права

і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України,

кандидат юридичних наук

СУТНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТУ РОБОТИ ЯК ОБ'ЄКТА ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

Однією з найпоширеніших правових категорій в цивільному обороті є робота. Надзвичайно бурхливий розвиток суспільних відносин, пов'язаних з виконанням робіт, зумовлює і необхідність їх належної правової регламентації.

Серед самостійних об'єктів цивільних прав Цивільний кодекс України у ст. 177 називає «результати робіт, послуги». У ст. 128 ЦК Республіки Білорусь до самостійних об'єктів цивільних прав серед іншого також віднесені і «роботи та послуги». Водночас поняття результатів роботи і їх ознак жоден законодавець не розкриває.

Досить змістовне поняття «роботи» в свій час навів давньоримський юрист Павел, який зазначав, що робота полягає у дії і з'являється тоді, коли її повинні передати [5, с. 297], тобто, іншими словами, робота повинна являти собою матеріалізований результат, який передається у встановлений договором термін. Робота і результат роботи в силу природних причин не збігаються в часі, оскільки співвідносяться між собою як причина і наслідок.